

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ Й МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МОВ
У КОНТЕКСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
ПРОСТІР»

Умань – 2021

УДК 81'25: 81: 371. 2: 82. 09

*Рекомендовано до друку Вченою радою Уманського НУС
(протокол № 5 від 04 березня 2021 року)*

Рецензенти:

Комісаренко Н. О. – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва;

Денисюк В. В. – к. філол. н., доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Постоленко І. С. – к. пед. н., доцент, декан факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Вернюк Н. О. – к. е. н., доцент, декан факультету менеджменту Уманського національного університету садівництва;

Бечко Я. В. – к. філол. н., доцент кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва (відповідальна за випуск);

Бондарук Я. В. – к. пед. н., доцент кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Каричковська С. П. – к. пед. н., доцент кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва.

За достовірність інформації відповідальність несуть автори публікацій.

Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір : матеріали III Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Умань, 05 квітня 2021 р. Умань : Видавець «Сочінський М. М. », 2021. 109 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників III Всеукраїнської Інтернет-конференції «Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір», що відображають наукові, методичні та прикладні результати досліджень.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються проблемами лінгвістики, педагогіки та методики викладання мов.

ЗМІСТ

Бечко Я. В. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ДІАЛЕКТ ЯК ВАРІАНТ ПОЛІНАЦІОНАЛЬНОЇ МОВИ	5
Білецька І. О. СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОНЦЕПТУАЛІЗОВАНОЇ СФЕРИ «MULTICULTURALISM» І СПЕЦИФІКА ЇЇ МОВНОГО ВИРАЖЕННЯ	8
Вихрущ Н. Б. TEACHER'S PERCEPTION OF NEW FOREIGN LANGUAGE TEACHING AT UKRAINIAN SCHOOLS IN THE EARLY 20 th CENTURY	16
Гурський І. Ю., Паладьєва А. Ф. КАТЕГОРІЯ РОДУ СУЧАСНИХ БРИТАНСЬКИХ ІМЕН	20
Денисюк В. В. НАЗВИ РЕЛІГІЙНИХ СВЯТ У ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVI ст.	25
Єгорова А. В. РОЛЬ ФІЛОЛОГІЧНОГО ЧИТАННЯ ЯК КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	29
Каричковська С. П. ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ В ПОЛЬЩІ	31
Коваленко О. А., Ханецька А. О. ФОРМУВАННЯ МОВНО-МОВЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ «УКРАЇНСЬКА МОВА ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ»... ..	33
Колесник О. Б. НАЙПОШИРЕНІШІ ВИДИ ДРИМОНІВ УМАНЩИНИ XVII–XIX ст.	37
Комісаренко Н. О. САМОСТІЙНА РОБОТА З КУРСУ «ІНОЗЕМНА МОВА» ЯК СПОСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ	42
Комісаренко Н. О., Холявицька К. С. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ АНГЛОМОВНОГО ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТА ЯК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	45
Лазарєв О. В. ПРОБЛЕМА СИСТЕМНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕЛІГІЙНОЇ ЛЕКСИКИ	49
Лаухіна І. С., Побережник О. В. КЛАСИФІКАЦІЯ ЕЛІПТИЧНИХ РЕЧЕНЬ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ	53

Машковська Л. В. ЮРИДИЧНА МОВА ЯК СОЦІАЛЬНО ТА ІСТОРИЧНО СФОРМОВАНА СУКУПНІСТЬ МОВНИХ ЗАСОБІВ	57
Мовчан Л. В. КОРПОРАТИВНІ УНІВЕРСИТЕТИ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	60
Олійник О. О. ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ АУДІО- ТА ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	64
Паладьєва А. Ф., Паламарчук Д. І. ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ	69
Паладьєва А. Ф., Шилюк А. Ю. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСКУРСИВНИХ, РИТОРИЧНИХ І КОМПЕНСАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ПЕРЕМОВИНИ ЯК ЕВРИСТИЧНИЙ ВЕКТОР ЛІНГВІСТИЧНОГО ПОШУКУ	76
Сліпенко В. О. STUDENTS' ENTREPRENEURIAL COMPETENCE FORMATION: AMERICAN EXPERIENCE	82
Траченко Я. С. ПАРАДОКС У ТЕКСТОВІЙ ПАЛІТРІ АРГУМЕНТАТИВНОГО ДИСКУРСУ ТОНІ БЛЕРА	86
Траченко Я. С. ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ ПУБЛІЧНИХ ПРОМОВ ТОНІ БЛЕРА	91
Фернос Ю. І. ПРО НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО	95
Філіппович Т. М. ЗАСТОСУВАННЯ НАЗВ КОЛЬОРІВ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ	101
Чучмій І. І. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	104

Список використаних джерел:

1. Королева И. А. Православная сакрально-богослужебная лексика в современном русском языке и в художественном тексте : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Волгоград, 2003.
2. Косицына Н. О. Лексика религиозной культуры в идиолекте А. А. Фета : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Курск, 2011.
3. Мечковская Н. Б. Язык и религия. Лекции по филологии и истории религий. Москва : ФАИР, 1998. 352 с.
4. Моросо-Флорес А. К. К вопросу о семантической классификации религиозной лексики французского языка. *Молодой ученый*. 2012. № 5 (40). С. 299–303.
5. Прохвятилова О. А. Православная проповедь и молитва как феномен современной звучащей речи. Волгоград, 1999. С. 224–225.
6. Розенталь Д. Э., Теленкова М. А. Словарь лингвистических терминов. Москва : Оникс, 2008. 543 с.
7. Скляревская Г. Н. Словарь православной церковной культуры. Москва : АСТ: Астрель, 2008. 480 с.
8. Со Ын Ён. Речевой жанр современного церковно-религиозного послания : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Москва, 2000.
9. Четырина А. М. Лексикографическое представление фрагмента языковой картины мира: православная лексика в «Словаре церковнославянского и русского языка» : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Санкт-Петербург, 2008.

І. С. Лаухіна

*к. пед. н., доцент кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини*

О. В. Побережник

*викладач кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини*

КЛАСИФІКАЦІЯ ЕЛІПТИЧНИХ РЕЧЕНЬ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Постановка проблеми. Проблема еліпсису в синтаксисі французької мови здавна привертала увагу мовознавців через неоднозначність свого трактування. У сучасному мовознавстві еліпсис цікавить учених

насамперед через швидкий темп людського життя, у зв'язку з чим з'являється потреба висловлюватися більш стисло, при цьому економлячи мовні засоби. Незважаючи на численні дослідження вітчизняних і зарубіжних учених, присвячені вивченню французьких еліптичних речень, більшість мовознавців обмежувалися вузьким аналізом цього феномену. Потреба розглянути еліпсис французької мови в багатьох аспектах його функціонування визначила **актуальність** нашого дослідження.

Аналіз останніх джерел і публікацій свідчить, що питання еліпсису у французькій мові студіювали Л. П. Полянська, І. В. Проніна, С. Адлер, А. Мартіне, Ф. Брюно та інші.

Мета – проаналізувати класифікацію еліптичних речень сучасної французької мови.

Виклад основного матеріалу. Багато мовознавців розробляли класифікацію французьких еліптичних речень. Зокрема, І. В. Проніна, визначаючи еліпсис як опущення надлишкових елементів мовленнєвого ланцюжка з точки зору комунікантів, виокремлює такі його різновиди:

1) контекстуально зумовлений (анафоричний еліпсис): *Mais aucun sanglier ne surgira ni aucun ours (ne surgira).* – «Але не з'явиться ні один кабан, ні один ведмідь (не з'явиться)». *Je pose la tasse et (je) me tourne vers mon esprit.* – «Я ставлю чашку і (я) звертаюся до здорового глузду»;

2) неанафоричний еліпсис (опущення логічно слабкого елемента синтагматичного ланцюжка), який поділяється на два різновиди: речення із «ситуативним» еліпсисом і речення з «асоціативним» еліпсисом. Приклад ситуативного еліпсису:

– *Chéri! Chéri! Vite! Viens!*

– *Parfait. Alors, (passons) au travail!*

«– Любий! Любий! Швидко! Йди сюди!

– Вражаюче! Отже, до роботи!»

Приклад «асоціативного» еліпсису: *Biaise: (C'est) Rigolo.* – «(Це)

кумедно» [2, с. 24].

Л. Полянська пропонує два базові критерії еліптичності: формально-граматична недостатність і наявність тісного структурного і семантичного зв'язку еліпсису з контекстом [3, с. 9]. Вона виокремлює такі різновиди еліптичних речень:

1) односкладні бездієслівні речення, значення яких стає зрозумілим лише з контексту (діалогічне мовлення): *Qui est-ce qui parle de faccorder Marianne? – Vous, mon père (qui parlez de cela).* – «Хто говорить про те, щоб віддати тобі Маріанну? – Ви, мій батьку (говорите про це)»;

2) еліптичні двоскладні речення, які мають два різновиди:

а) самостійні бездієслівні конструкції, що функціонують як незалежні речення: *Elvire, où sommes-nous, et qu'est-ce que je vois? Rodrigue (est) en ma maison! Rodrigue (est) devant moi!* – «Ельвіро, де ми, що я бачу? Родріго в моєму будинку! Родріго переді мною!»;

б) зевгматичні речення, що є частиною складнопідрядного або безсполучникового речення, у яких не повторюється дієслово-присудок, представлене в сусідньому компоненті: *Mon honneur est muet, mon devoir (est) impuissant.* – «Моя совість мовчить, а обов'язок безсилий»;

3) неповні речення – бездієслівні конструкції, у яких містяться лише слова групи присудка й одночасно відсутні, але припускаються з контексту обидва головних члени речення:

а) речення з предикативним членом: *«Sur cette autre union, quelle est donc votre attente? – De me donner la mort.* «Які ваші очікування від цього союзу? – Накласти на себе руки»;

б) речення з другорядним членом: *A qui destine-t-il un si riche présent? A sa femme.* – «Кому призначає він цей багатий подарунок? Своїй дружині» [3, с. 9–20].

Натомість дуже широке розуміння еліпсису міститься в роботі С. Адлера. У французькій мові він виокремлює чотири типи еліпсису:

1) прагматичний, коли кількість загальної інформації перевищує кількість інформації в тексті: *Les trois meilleures choses de la vie sont: un cognac avant, une cigarette après.* – «Три кращі в житті речі: коньяк до, цигарка після»;

2) металінгвістичний, зумовлений граматичними правилами мови: «*Paul croit aimer Marie*» (*Paul croit qu'il aime Marie*) – «Поль думає, що любить Марі»; «*Entrez!*» – «Увійдіть!»;

3) граматичний (безособові речення з пропущеним формальним присудком і дієсловом-зв'язкою): (*Il est*) *inutile d'insister.* – «Немає сенсу наполягати»;

4) синтаксичний еліпсис (випущення повторюваного елемента): *Paul est parti. Je sais (qu'il est parti).* – «Поль поїхав. Я знаю (що він поїхав)» [4, с. 81–82].

Отже, у результаті аналізу мовного матеріалу можна констатувати, що моделі синтаксичного еліпсису сучасної французької мови поділяються на конструкції з пропущеним елементом через їх наявність у попередній частині або контексті та конструкції ситуативні, коли пропущений член речення розуміють усі учасники комунікації з опорою лише на контекст.

Список використаних джерел:

1. Пронина И. В. Неполные (эллиптические) предложения во французской речи. *ИЯШ.* 1971. № 2. С. 98–102.
2. Пронина И. В. Односоставные и неполные предложения как единицы различных уровней в современном французском языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.05. Москва, 1974. 31 с.
3. Полянская Л. П. Безглагольные предложения во французском языке эпохи классицизма : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.05. Санкт-Петербург, 2001. 22 с.
4. Adler S. Quand la parole est d'argent et le silence est d'or: l'ellipse comme outil argumentatif. *Revue de sémantique et pragmatique.* 2003. № 14. P. 81–102.